

E-Newsletter 04

INHOUD

- > Voorwoord
- > **Congres "Strafrechtelijk beleid. Beleidsvoering: evoluties en uitdagingen"**
- > **Onderzoek nationale implementatie "Proefzorg"**
- > **Nota bijstand advocaat**
- > **PARTNERS: Een doctoraatsthesis over DNA in de strafrechtspieging**

Voorwoord

Onze e-newsletter zit in een nieuw kleedje! De lay-out van de newsletter werd aangepast aan de nieuwe huisstijl van de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid (DSB). Vandaar dat dit nummer wat langer op zich heeft laten wachten.

Na het tweedaags congres rond jeugd-delinquentie organiseert de DSB dit jaar nog een tweede congres en dit naar aanleiding van zijn 15-jarig bestaan. Tijdens deze studiedag, die zal doorgaan op 27 november 2009 in Hotel Husa President Park te Brussel, zal aan de hand van plenaire uiteenzettingen en workshops dieper worden ingegaan op de belangrijkste evoluties en uitdagingen op het vlak van beleidsvoering in de strafrecht-keten.

Ondertussen is het onderzoek in verband met "Proefzorg" door de DSB afgerond en overgemaakt aan de Minister van Justitie. De Minister had aan de DSB gevraagd om concrete oriëntaties en beleidsvoorstellen te formuleren voor een veralgemeende implementatie van het pilootproject "Proefzorg" dat in augustus 2005 werd opgestart binnen het gerechtelijk arrondissement Gent.

De DSB heeft eveneens een adviesnota betreffende het recht op bijstand van een advocaat voor en tijdens het politieverhoor opgesteld en overgemaakt aan de Minister van Justitie. Deze nota is er gekomen naar aanleiding van de veroordeling van Turkije door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens voor de afwezigheid van deze bijstand. In België is dit evenmin voorzien en stelt zich de vraag of deze situatie nog langer houdbaar is.

Nieuw in deze e-newsletter is de rubriek 'Partners', waarin we de andere actoren van justitie aan het woord laten komen. Bertrand Renard van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC) bijt de spits af met de aankondiging van zijn doctoraatsthesis over wat DNA kan betekenen voor justitie.

U kunt meer over dit alles lezen in deze e-newsletter.

Veel leesplezier!

Congres “Strafrechtelijk beleid. Beleidsvoering: evoluties en uitdagingen”

De voorbije 15 jaar kreeg het strafrechtelijk beleid meer vorm. Een belangrijke actor hierbij was de DSB, die in 1994 werd opgericht. Naar aanleiding van zijn 15-jarig bestaan organiseert de DSB het congres “Strafrechtelijk beleid. Beleidsvoering: evoluties en uitdagingen”. Dit zal plaatsvinden op vrijdag 27 november 2009 in Hotel Husa President Park te Brussel.

Op dit congres komen de belangrijkste evoluties en uitdagingen op het vlak van beleidsvoering in de strafrechtsketen aan bod. In de voormiddag laten we de verschillende actoren zoals de Federale Politie, het Openbaar Ministerie, de Zetel, de FOD Justitie, de Justitiehuisen, de

Penitentiaire Inrichtingen en uiteraard de DSB hierover zelf aan het woord. Het congres is bedoeld als een reflectiedag betreffende de uitdagingen voor de toekomst. In de workshops tijdens de namiddag willen we ook met de deelnemers in debat gaan over deze uitdagingen. Er staan drie parallelle workshops op het programma met volgende thema's: evidence-based beleidsvoering, afstemming beleidsplanning en participatief strafrechtelijk beleid. In de eerste workshop zal er dieper worden ingegaan op de evoluties en uitdagingen op het vlak van evidence-based beleidsvoering. Tijdens workshop twee zal worden nagegaan hoe

de verschillende actoren een gezamenlijk beleid kunnen voeren. In de derde workshop zal worden besproken hoe de burger en de private sector worden betrokken bij de totstandkoming van het strafrechtelijk beleid en wat de mogelijkheden tot participatie zijn.

Inschrijven kan enkel via persoonlijke uitnodiging.

Voor meer informatie:

Nika Spriet

tel. 02/542.74.50

e-mail nika.spriet@just.fgov.be

Onderzoek nationale implementatie "Proefzorg"

Het pilootproject "Proefzorg" is in augustus 2005 opgestart binnen het gerechtelijk arrondissement Gent. Het richt zich tot delinquenten bij wie aan de grondslag van de feiten een problematiek van druggebruik ligt en die de feiten bekennen. Het doel van dit project is om delinquenten op het niveau van de opsporing en de vervolging door de parketmagistraat door te verwijzen naar de hulpverlening en dit met tussenkomst van een justitiële proefzorgmanager.

Volgens de evaluatie die in 2008 door de DSB en de Universiteit Gent werd uitgevoerd, genereert het pilootproject "Proefzorg" een meerwaarde ten aanzien van andere alternatieve maatregelen (meer info: B. DE RUYVER, C. COLMAN, E. DE WREE, F. VANDER LAENEN, D. REYNDERS, A. VAN LIEMPT en W. DE PAUW, Een brug tussen Justitie en drughulpverlening. Een evaluatie van het

proefzorgproject, Anwerpen, Maklu, 2008). Gezien deze positieve resultaten heeft de Minister van Justitie dan ook aan de DSB gevraagd om concrete oriëntaties en beleidsvoorstellen te formuleren voor een veralgemeende implementatie van dit project.

In een eerste rapport heeft de DSB voorstellen geformuleerd voor een wettelijke basis voor "Proefzorg", op basis van een literatuuronderzoek. Voor het tweede rapport heeft de DSB verschillende actoren geïnterviewd. Daarbij werden de mogelijkheden onderzocht voor het statuut en de bevoegdheden van de proefzorgmanager, evenals de financieringsmodaliteiten. Ter afronding is een stappenplan weergegeven waarin een afweging is gemaakt van de verschillende mogelijkheden om te komen tot een veralgemeende implementatie van "Proefzorg".

Voor meer informatie:

An Raes

tel. 02/542.74.21
e-mail an.raes@just.fgov.be

Salih Sivri

tel. 02/542.74.79
e-mail salih.sivri@just.fgov.be

Karel Berteloot

tel. 02/542.74.15
e-mail karel.berteloot@just.fgov.be

▲ **INHOUD**

Nota bijstand advocaat

Op 27 november 2008 heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens uitspraak gedaan tegen Turkije in de zaak Salduz. Turkije werd veroordeeld omdat er geen mogelijkheid was voorzien in de Turkse strafprocedure om een advocaat te raadplegen vanaf het moment van de eerste ondervraging van een verdachte door de politie. Dit arrest raakt een voor het Belgische strafprocesrecht gevoelig thema. In België heeft een verdachte momenteel geen recht op bijstand van een advocaat voor en tijdens het politieverhoor. Dit is slechts voorzien na het moment dat er een aanhoudingsmandaat werd afgeleverd door de onderzoeksrechter.

De DSB heeft een nota opgesteld die de Straatsburgse rechtspraak analyseert en nagaat of de huidige Belgische situatie houdbaar is in het licht van de eisen van de verschillende internationale rechtsordes waaronder België ressorteert. Het Comité

ter Preventie van Foltering (Raad van Europa) en het Comité voor de Mensenrechten (Verenigde Naties) hebben al meerdere malen gewezen op een lacune op dat vlak. De Europese Commissie heeft in 2003 ook een Groenboek opgesteld met aanbevelingen waarin deze procedurele waarborg voor verdachten is opgenomen. Een rechtsvergelijkende blik leert tenslotte ook dat onze buurlanden en in totaal 17 van de 27 lidstaten van de Europese Unie in een bijstand van de advocaat voorzien.

Een reflectie over deze problematiek lijkt dan ook noodzakelijk. Moet er een aanpassing van de wet gebeuren? Het wetsontwerp van de Grote Franchimont voorziet in deze bijstand van de advocaat (na het eerste verhoor). Hoe moet het recht op bijstand precies worden verstaan (voor of tijdens het verhoor, actief of eerder passief)? Is de bijstand wenselijk in alle materies (bv. in verkeerszaken)? Is de

grondwettelijke 24-uur regel voor de arrestatie lang genoeg om dit recht te garanderen? Is het praktisch mogelijk voor de balies om een permanentie te verzekeren? Is de opname van het verhoor op een digitale drager eventueel een optie?

Voor meer informatie:

Kris Decramer

tel. 02/542.74.84
e-mail kris.decramer@just.fgov.be

Evi Pantelis

tel. 02/542.74.41
e-mail evi.pantelis@just.fgov.be

▲ **INHOUD**

Tien jaar geleden werd de wet van 22 maart 1999 betreffende de identificatie-procedure via DNA-analyse in strafzaken goedgekeurd. De doctoraatsthesis "Ce que l'ADN fait faire à la justice" over deze thematiek werd onlangs door Bertrand Renard, onderzoeker bij de operationele directie van het NICC, aan de UCL verdedigd.

Het onderzoek, dat gericht is op de praktijken binnen het gerechtelijk arrondissement Brussel tussen 1998 en 2007, heeft zowel betrekking op de uitwerking van de wet, het werk van de deskundigen in de genetische analyse, het politieel en gerechtelijk werk alsook op de werking van de nationale DNA-databanken. Vlak voor een herziening van de DNA-wet van 22 maart 1999, leveren de resultaten van deze thesis meerdere belangrijke empirische vaststellingen op het vlak van strafrechtelijk beleid.

Zo toont de gezamenlijke analyse van wetgeving en praktijken aan in welke mate talrijke keuzes van de deskundigen op technisch en beheersvlak, de gerechtelijke actoren er toe dwingen praktijken buiten het veld van de DNA-wetgeving te ontwikkelen. Tot op heden ontsnapten dergelijke keuzes steeds aan en politiek en democratisch debat.

Gekozen gevallenstudies kunnen het effect van de genetische analyses op strafzaken verduidelijken, maar kunnen ook aantonen in welke mate talrijke wettelijke, procedurele en organisatorische verplichtingen hinderpalen vormen voor het bereiken van de doelstellingen van de DNA-wet (in het bijzonder met betrekking tot het optimale gebruik van de nationale DNA-databanken).

Aan de hand van de analyse van van de uiteenzettingen van de talrijke actoren (politiemensen, magistraten, deskundigen, advocaten, enz.), kan worden

benadrukt dat de goedgekeurde maatregelen, op het vlak van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, zich richten op de nationale DNA-databanken en de veel grotere risico's in de analyselaboratoria over het hoofd zien. Wat betreft de kwaliteit van de DNA-analyses, willen vele regels in de DNA-wet de kwaliteit van het werk van de deskundige verzekeren, maar vergeten echter rekening te houden met het eerdere afnamewerk en het achteraf binnen de databanken uitgevoerde vergelijkingswerk van de profielen. In beide gevallen is het alsof de wetgever een keten had opgezet waarvan slechts een enkele schakel stevig moet zijn.

Voor meer informatie:

Bertrand Renard

tel. 02/208.40.55

e-mail bertrand.renard@just.fgov.be

web www.nicc.fgov.be

▲ **INHOUD**

Contact

Verantwoordelijk uitgever:

Diane Reynders, Adviseur-generaal voor het Strafrechtelijk beleid

Redactrice en contactpersoon:

Nika Spriet | 02/542.74.65 | nika.spriet@just.fgov.be

Webmaster : Nicolas Kontossis | Vertalers: Olivia Glorieux, Fabyan De Groodt en Stéphane Laloyaux